

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
शनिवार, दिनांक १७ डिसेंबर, २०१६
(सकाळी १०.०० ते सकाळी ११.३० वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना - (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) -

(बुधवार, दिनांक १४ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली लक्षवेधी सूचना) -

(१) प्रा. अनिल सोले, सर्वश्री. मितेश भांगडिया, गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे ऊर्जा मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"नागपूर शहराला वीज पुरवठा करण्याकरीता म.रा.वि.वि. कंपनीने (स्पॅन्को) एस.एन.डी.एल. सोबत करार करून सन २०११ पासून शहराला वीज पुरवठा करण्यात येणे, सदर एस.एन.डी.एल कंपनीबाबत मोठ्या प्रमाणात ग्राहकांच्या तक्रारी प्राप्त होणे, सदर कंपनीने २६६ कोटीची गुंतवणूक केल्याचा दावा केला जाणे, परंतु प्रत्यक्षात मात्र ६० कोटींची गुंतवणूक असल्याचे उघड होणे, त्यातच एस.एन.डी.एल कडून नागरीकांना निकृष्ट सेवा दिली जात असून वीज मिटर वेगाने फिरत असल्याने ग्राहकांच्या मोठ्या प्रमाणात तक्रारी दाखल होणे, सप्टेंबर, २०१५ च्या अहवालात एस.एन.डी.एल. ला दोषी ठरविण्यात येणे, याबाबत मा. पालकमंत्री यांनी १२ फिडरवरील मीटरची तपासणी करून योग्य पध्दतीचे मिटर लावण्याची तंबी देऊनही त्यात कोणतीही सुधारणा न होणे, त्यामुळे नागपूर शहरात वीज ग्राहकांना आर्थिक भुर्दंड सोसावा लागत असणे, परंतु सदर एस.एन.डी.एल कंपनीवर कोणतीही कारवाई केली न जाणे, त्यामुळे शहरातील नागरीकांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, शासनाचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, शासनाने यावर तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(शुक्रवार, दिनांक १६ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना) - (अनुक्रमांक (२) ते (६)) -

(२) सर्वश्री. जयवंतराव जाधव, संजय दत्त, हेमंत टकले, धनंजय मुंडे, नरेंद्र पाटील, अॅड. निरंजन डावखरे, श्री. किरण पावसकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री. रामराव वडकुते, नारायण राणे, अॅड. जयदेव गायकवाड, सर्वश्री. अनिल भोसले, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, शरद रणपिसे वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"शासनाने मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गाच्या कामास नुकतीच मंजूरी देणे, यामध्ये नागपूर, वर्धा, अमरावती, वाशिम, बुलढाणा, जालना, औरंगाबाद, नाशिक, अहमदनगर आणि ठाणे या दहा जिल्ह्यांतून जाणाऱ्या एक्सप्रेसवेसाठी शेतकऱ्यांच्या परंपरागत जमिनीचे संपादन करण्याचे काम सुरु करण्यात येणे, मात्र या समृद्धी महामार्गाकरीता काही जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांनी जमीन देण्यास नकार देणे, यामध्ये शासनाने प्रस्तावित केलेल्या लॅन्ड पुलिंग योजनेला शेतकऱ्यांनी कडाडून तीव्र विरोध करणे, शासनाच्या आग्रही भुमीकेमुळे जिल्हाधिकारी यांच्यासह प्रशासनातील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडून भू-संपादनासाठी शेतकऱ्यांवर दबाव टाकण्यात येणे, यामध्ये विस्थापित झालेल्या शेतकऱ्यांना कोणताही मोबदला मिळत नसणे, अधिकाऱ्यांकडून संबंधित शेतकऱ्यांचा मानसिक छळ झाल्याच्या तक्रारी वर्धा जिल्ह्यातील

शेतकऱ्यांसह राज्यातील अनेक शेतकऱ्यांनी करणे, लॅन्ड पुलिंग योजनेला कोणताही कायदेशिर आधार नसतांना त्यांच्या अंमलबजावणीसाठी प्रशासनाकडून दबाव वाढत असणे, अनेक ठिकाणी शेतकऱ्यांनी भू-संपादनाला विरोध करण्यासाठी तीव्र आंदोलन छेडणे, राज्यात विशेषतः ठाणे जिल्ह्यात अनेक आजी-माजी सनदी अधिकाऱ्यांनी व त्यांच्या नातेवाईकांनी प्रस्तावित महामार्गाच्या ठिकाणी शेकडो एकर जमीन खरेदी करणे, प्रस्तावित मेगा सिटी जवळ असे जमीन खरेदीचे व्यवहार संशयास्पदरितीने होणे, बेकायदेशिररितीने आणि खोटी अमिषे व दबाव टाकून करण्यात येणारे भू-संपादन तात्काळ स्थगित करण्याची मागणी विविध संघटना आणि लोकप्रतिनिधी यांनी करणे, शासनाने संबंधित शेतकऱ्यांच्या मागणीकडे केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यामुळे संबंधित शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला शासन विरोधी तिव्र असंतोष, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (३) **सर्वश्री. सतिश चव्हाण**, अमरसिंह पंडित, धनंजय मुंडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण मिळावे यासाठी राजर्षी छत्रपती शाहु महाराज शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेअंतर्गत उच्च शिक्षण/वैद्यकीय/अभियांत्रिकी/तंत्रनिकेतन सह व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्काच्या ५० टक्के प्रतिपूर्ती जाहिर केलेली असणे, पारंपारिक उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी उत्पन्न मर्यादा रु.२.५० लक्ष तर व्यावसायिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी उत्पन्न मर्यादा रु. ६.०० लक्ष ठरवलेली असणे, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१६ च्या मंत्रीमंडळ बैठकीच्या निर्णयानुसार विद्यार्थ्यांस १२ वी च्या परिक्षेत ६० टक्के गुणाची अट असणे, व्यवस्थापक कोटयातून व अभिमत विद्यापीठातून व स्वयंअर्थ सहाय्य विद्यापीठात वैद्यकीय/अभियांत्रिकी शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना ही योजना लागू नसल्याने काही विद्यार्थ्यांवर अन्याय होणार असणे, डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतीगृह निर्वाह भत्ता योजनेअंतर्गत शहरात शिक्षण घेणाऱ्या अल्पभुधारक अथवा मजुरांच्या मुलांस प्रतिमहा रु. ३,०००/- निर्वाह भत्ता जाहिर केलेला असणे, तर पंडीत दिनदयाळ उपाध्याय स्वयंम योजनेअंतर्गत शहरात शिक्षण घेणाऱ्या अनुसूचित जमातीच्या मुलास प्रतिमहा रु. ६,०००/- निर्वाह भत्ता जाहिर केलेला असणे, यामध्ये आर्थिक भेदभाव केलेला असल्याने विद्यार्थ्यांमध्ये असंतोष निर्माण झालेला असणे, ई.बी.सी. धारक विद्यार्थ्यांना १२ वी च्या परिक्षेत ६० टक्के गुणाची अट रद्द करणे व व्यवस्थापन कोटा/अभिमत विद्यापीठात शिक्षण घेणारी विद्यार्थी व स्वयंअर्थ सहाय्य विद्यापीठात शिक्षण घेणाऱ्या ई.बी.सी.धारक विद्यार्थ्यांना ही ई.बी.सी.ची सवलत मिळणेसाठी व दोन्ही संवर्गातील विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता समान मिळणेबाबत होत असलेली मागणी यावर शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (४) **अॅड. जयदेव गायकवाड**, सर्वश्री. अनिल भोसले, किरण पावसकर **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात झोपडपट्ट्यांचे उच्चाटन व्हावे यादृष्टीने झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाची (एसआरए) स्थापना दहा वर्षांपूर्वी करण्यांत येणे, परंतु अद्यापपर्यंत राज्यातील अनेक एसआरए प्रकल्प कार्यान्वीत न होणे, पुणे शहरात ४८६ झोपडपट्ट्या असून त्यामध्ये १ लाख ६५ हजार कुटुंबे वास्तव्य करीत असणे, अंदाजे ४० टक्के लोकसंख्या झोपडपट्टीत राहत असणे, त्यापैकी ११० झोपडपट्टी पुणे महानगरपालिका, सरकारी व निमसरकारी मालकीच्या जागेवर

वसलेल्या असणे, यात महापालिकेच्या जागेवर १०, राज्य सरकारच्या जागेवर ५१, (महसूल, सार्वजनिक बांधकाम विभाग) रेल्वेच्या जागेवर २८, म्हाडाच्या जागेवर ३ व केंद्र सरकारच्या जागेवर ५ आणि मिश्र निमसरकारी, सरकारी जागेवर १३ झोपडपट्ट्या वसलेल्या असणे, एसआरए ने आतापर्यंत २३८ प्रकल्प सादर केलेले असणे, परंतु पुणे शहराचा भौगोलिक विस्तार, सदनिकांचे क्षेत्रफळ, विकास हस्तांतरण हक्काच्या (टीडीआर) सवलतीचा अभाव, प्रचंड गोंधळ, गैरप्रकार, विकासक व अधिकाऱ्यांच्या अभद्र युती, अपारदर्शकता, चुकीचे राजकीय हस्तक्षेप, तसेच एसआरए प्रकल्प योग्यरितीने कार्यान्वीत व्हावे यासाठी पालिका आयुक्तांनी पाठविलेल्या अहवालाकडे राज्य सरकारने व विरोधी पक्षांनी केलेले दुर्लक्ष, यासर्व बाबींमुळे एसआरएचे प्रकल्प यशस्वी होत नसणे, परिणामी पुणे शहरातील व राज्यातील झोपडपट्ट्यांमधील राहणाऱ्या करोडो लोकांचे जीवनमान न उंचावणे, यासर्व समस्या व अडथळ्यांवर मात करून एसआरए प्रकल्प योग्यरितीने राबविण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

- (५) **श्री. गिरीशचंद्र व्यास**, प्रा. अनिल सोले, श्री. मितेश भांगडिया, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नागपूरच्या वैद्यकीय महाविद्यालयात कॅन्सर इन्स्टीट्यूट चालू करण्यासंदर्भात मा. आरोग्य मंत्र्यांनी घोषणा करूनही अद्याप कॅन्सर इन्स्टीट्यूट चालू न होणे, राज्याच्या तुलनात्मक अहवालानुसार जास्त कॅन्सर रुग्ण नागपूर येथे असल्याचे प्रकाशित होणे, नागपूर हे शहर मध्यप्रदेश, छत्तीसगड, तेलंगणा या राज्याच्या सिमेवरील असल्याने येथील राज्यातून रुग्ण मोठ्या प्रमाणात नागपूर शहराकडे उपचारासाठी येत असणे, सदर इन्स्टीट्यूट एम.सी.आय. ची मान्यता नसलेल्या ठिकाणी नेण्याचा प्रयत्न होत असणे, यामुळे नागपुर आणि परिसरातील व शेजारील राज्यातून येणाऱ्या रुग्णांची मोठ्या प्रमाणात गैरसोय होणार असणे, याकडे शासनाचे अक्षम्य दुर्लक्ष होत असल्याने यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (६) **अॅड. राहुल नार्वेकर**, सर्वश्री. नरेंद्र पाटील, हेमंत टकले, आनंद ठाकूर, ख्वाजा बेग, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मत्स्यविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील मच्छिमारांना मच्छिमार बोटीसाठी शासनाकडून फेब्रुवारी ते मार्च २० टक्के, एप्रिल ते मे २० टक्के, ऑगस्ट ते ऑक्टोबर ३० टक्के, नोव्हेंबर ते जानेवारी ३० टक्के आणि जून- जुलै वगळून एकूण ३५,७०० लिटर इतका डिझेल कोटा पुरविण्यात येणे, सदर डिझेल कोटा वेळेतच न मिळणे, त्यामुळे मच्छिमारांचे होत असलेले आर्थिक नुकसान, मच्छिमार बोटींना डिझेल वार्षिक कोटा एकत्र मिळण्यासाठी मच्छिमार बांधवांकडून शासनाकडे वारंवार होत असलेली मागणी, याकडे शासनाने केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, तसेच राज्यातील मच्छिमार बांधवांना सागरी किनाऱ्यापासून समुद्रात १२ नॉटिकल माईल्स पर्यंत मच्छिमार करण्यास राज्यशासनाकडून अटी व शर्तीनुसार परवानगी देण्यात येणे, १२ नॉटिकल माईल्स च्या बाहेर केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असणाऱ्या हद्दित मासेमारी करणाऱ्या मच्छिमारांवर राज्य शासनाच्या संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडून होत असलेली दंडात्मक कारवाई, मच्छिमार व्यवसाय आर्थिक संकटात असल्याने मच्छिमारांच्या कुटुंबियांची होत असलेली आर्थिक ओढाताण, मुलांच्या शिक्षणाचा निर्माण झालेला प्रश्न, परिणामी मच्छिमार बांधवांमध्ये शासनाबद्दल निर्माण झालेली तीव्र चिड, संतापाची भावना, मच्छिमारांवर अयोग्य व बेकायदेशीर कारवाई करणाऱ्या अधिकाऱ्यांची बरीच वर्षांपासून एकाच ठिकाणाहून बदली न

झाल्यामुळे वाढलेला भ्रष्टाचार, याबाबत चौकशी करून त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याची आवश्यकता, यावर शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

- (७) **श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

”घाणीत काम करून मुंबईकरांच्या आरोग्याची काळजी घेणाऱ्या सफाई कामगारांच्या घरांसाठी पालिकेने सन २०११ मध्ये आश्रय योजना जाहीर केलेली असणे, पालिकेत एकूण २८ हजार सफाई कामगार असून ३९ कामगार वसाहती असणे, या वसाहती ६० ते ७० वर्ष जुन्या असून अनेक वसाहतींची दुरुवस्था झाल्याने त्यांचा पुनर्विकास करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला असणे सफाई कामगारांच्या वसाहतींसाठी आश्रय योजना सुरू करण्याची घोषणा सहा वर्षांपूर्वी होऊन यासाठी तब्बल १८०० कोटी रुपये खर्च करण्याची तयारी प्रशासनाने दर्शवलेली असणे, मात्र, पाच वर्षांत केवळ दोनच वसाहतींच्या पुनर्विकासाची योजना तयार झाली असणे, या योजनेतून सुमारे ४०० ते ५०० घरे उभी राहणार असून उर्वरित सुमारे सहा हजारांहून अधिक कामगारांचा नरकवास आणखी अनेक वर्ष सुरूच राहणार असणे, या योजनांसाठी विकास आराखड्यात चार एफएसआय प्रस्तावित करण्यात आला असून सदर योजनांची वाटचाल अतिशय संथ गतीने सुरू असणे, एकीकडे ही योजना अतिशय संथगतीने सुरू असतानाच दुसरीकडे या योजनेसाठी तरतुद असलेल्या निधीतून २० कोटी रुपये स्वच्छ भारत अभियानाखाली वस्त्या आणि झोपडपट्ट्यांमधील झोपडीत वैयक्तिक शौचालय बांधणी आणि मलःनिस्सारण वाहिनीचे जाळे उभे करण्याकरिता हा निधी वळविण्याचा निर्णय पालिका प्रशासनाने घेणे, पालिका प्रशासनाच्या या निर्णयामुळे सफाई कामगारांच्या मनात चीड व संतापाची भावना निर्माण होणे, सफाई कर्मचा-यांच्या घरांसाठी तरतुद असलेल्या निधीतून स्वच्छ भारत अभियानासाठी निधी न घेता त्याला स्वतंत्र निधीची तरतुद करण्याची आवश्यकता, पालिकेने स्वतःच्या कर्मचाऱ्यांची काळजी घेऊन नोकरीच्या काळातील त्यांच्या सुरक्षित निवासाची जबाबदारी पालिकेचीच असणे, पालिकेच्या यंत्रणेत काम करणाऱ्या कामगारांवर मोठी जबाबदारी असून त्यांनी कर्तव्यपूर्तीकडे लक्ष द्यायचे की निवाऱ्याच्या विवंचनेत त्रस्त राहायचे याबाबत उपाययोजना करण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

- (८) **श्री. आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

”जिल्हा पालघर, ता.वसई, गाव मौजे तुळींज येथील सर्व्हे क्रमांक १२६ हे क्षेत्र भूमीहीन व अल्पभूधारक आदिवासी लोकांना शेती व आपत्ती उपजिवीका भागविण्यासाठी दिनांक २२ मार्च, १९६९ साली वन विभागाकडून महसूल विभागाकडे वर्ग केलेले असणे, मात्र सदर क्षेत्राचा वापर शेतीसाठी न करता अनधिकृत बांधकामे बिनशेतीसाठी उपयोग केलेला असणे, परिणामी शासकीय शर्तीचा भंग केल्यामुळे सदरचे क्षेत्र सरकार जमा करून ७/१२ सदरी महाराष्ट्र शासन महसूल खाते अशी नोंद केली असणे, असे असतानाही काही भूमाफियांनी सदर क्षेत्रावर असंख्य बेकायदा इमारती उभ्या केलेल्या असणे, शासकीय जमिनींवर बेकायदेशीर बांधकाम करणारे विकासक शासनाच्या मालमत्तेची लूट करून सर्वसामान्य नागरिकांची आर्थिक फसवणूक करीत असणे, बेकायदा बांधकामांमुळे तेथील रहिवाश्यांना नाहक त्रासाला सामोरे जावे लागत असणे, वारंवार तक्रारी करूनही स्थानिक प्रशासनाकडून तसेच वन अधिकाऱ्यांकडून अनधिकृत बांधकामावर निष्कासना कार्यवाही होत नसणे, सदर

प्रकरणात कोट्यवधी रुपयांचा आर्थिक गैरव्यवहार झाला असणे, स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी सदरची बाब दि.२६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी महसूल व वन विभागाच्या निदर्शनास आणून दिली असणे, मात्र याकडे शासनाचे होत असलेले जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष, परिणामी याप्रकरणी शासनाने केलेली वा करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (९) **श्रीमती स्मिता वाघ, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"जळगाव जिल्ह्यातील ईस्ट खान्देश एज्युकेशन सोसायटीच्या रावसाहेब रूपचंद्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांचा संबंधित संस्थेच्या अध्यक्षांकडून मानसिक छळ होत असल्याचे निदर्शनास येणे, त्यांच्याकडून शिक्षकांना जातीवाचक शिवीगाळ व अपमानास्पद वागणूक मिळणे, शासकीय आदेशाचा चुकीचा अर्थ लावून त्यांचे पालन न करण्याबाबत शिक्षकांवर दबाव टाकणे व सर्व आर्थिक व्यवहार स्वतःच्या ताब्यात ठेवणे, शालेय समित्यांच्या सभा हेतुपरस्सर सुट्टीच्या दिवशी ठेवून शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांना वेळीस धरणे, संस्थेतील विविध कार्यक्रमांच्या वेळी शिक्षकांना रात्री उशीरापर्यंत थांबवून त्यांच्या कडून बाके उचलणे, साफ-सफाई करणे इत्यादी अशोभनीय कामे दबावाने करून घेणे, शिक्षकांना ड्रेस कोडची सक्ती करणे, सेवानिवृत्त पर्यवेक्षक व विद्यमान उपमुख्याध्यापिका यांची विनाकारण वेतनवाढ रोखण्याची कार्यवाही करणे, शिक्षकांची महत्वाची कामे असतानाही त्यांनी रजा मागितल्यास ती नाकारणे, शिक्षकांनी हुज्जत घातल्यास त्यांना दादागिरीच्या भाषेत धमक्या देणे, परिणामी, बहुतांश शिक्षक रक्तदाब, मधुमेह इत्यादी आजाराने त्रस्त असल्याचे उघडकीस येणे, शाळेतील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, अशाप्रकारे संस्थेचे अध्यक्ष व शाळेचे मुख्याध्यापक यांच्या मनमानी कारभारास त्वरीत आळा घालण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (१०) **श्री. रामहरी रुपनवर वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे ग्रामविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"यवतमाळ जिल्हा परिषद अंतर्गत शिक्षण विभागामध्ये मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांच्या परवानगी विना लाखो रुपयांची लॅपटॉपची खरेदी करणे, शिक्षणाधिकारी यवतमाळ यांचा विभागातील कर्मचाऱ्यांवर अंकुश नसणे, सदर बाब जिल्हाधिकारी यांच्या लक्षात येताच खरेदी प्रक्रियेवर विरोध दर्शवणे व संबंधित अधिकाऱ्यांची चौकशी लावणे, परंतु अद्यापही कोणत्याही अधिकाऱ्यांवर प्रशासकीय कार्यवाही न होणे, यासंदर्भात संबंधित अधिकाऱ्यांचे हितसंबंध गुंतले असण्याची शक्यता जि.प. यवतमाळच्या शिक्षणाधिकारी (प्राथ.) यांच्या अशाच प्रकारच्या भ्रष्ट कारभाराने शिक्षक व जनतेमध्ये असलेला तीव्र संताप, सदर प्रकरणी संबंधित अधिकाऱ्यांची लाचलुचपत विभागामार्फत चौकशी करण्याची आवश्यकता असणे व याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व यावर शासनाची प्रतिक्रिया."

- (११) **श्रीमती विद्या चव्हाण वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महिला व बाल विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"देशाची राजधानी असलेल्या मुंबई सारख्या शहरामध्ये मातामृत्युंचे प्रमाण वाढल्याची माहिती मुंबई महानगरपालिकेने सन २०१५-१६ च्या नुकत्याच प्रसिध्द झालेल्या पर्यावरण सद्यःस्थिती अहवालातून शासनाच्या निदर्शनास आणलेली असणे, मुंबई शहरातील सार्वजनिक रुग्णालयांमध्ये वर्ष २०१३ मध्ये ८९ हजार ४५३, २०१४ मध्ये ९३ हजार २५४ आणि २०१५

मध्ये ९४ हजार ७०६ मातामृत्यूंची नोंद झालेली असणे, माता मृत्यूंचे प्रमाण मुंबई शहरात सन २०१३-१४ मध्ये १.५९ टक्के होते त्यात वाढ होऊन सन २०१५-२०१६ मध्ये १.७९ टक्के माता दगावल्याची आकडेवारी पाहता हे मृत्यू ठाणे, मिरा-भाईंदर, वसई, विरार, पनवेल, कल्याण-डोंबिवली व भिवंडी या ठिकाणच्या आरोग्य केंद्रांमध्ये पुरेशा आरोग्य सेवा उपलब्ध नसल्याने तेथील गर्भवती महिला शेवटच्या टप्प्यात मुंबईतील सार्वजनिक रुग्णालयांकडे धाव घेत असल्याने होत असणे, रुग्णसेवेचा भार वाहणाऱ्या मुंबईतील रुग्णालयांना आरोग्य सेवा देता येत नसल्यामुळे तसेच जननी सुरक्षा माता बालक संगोपन, गरोदर महिलांसाठी अमृत आहार योजना आदी सारख्या योजनांचा लाभ या महिलांना मिळत नसल्याची सन २०१३-१४ त २०१५-१६ या काळातील आकडेवारी पाहता दिवसेंदिवस मातामृत्यूंचे प्रमाण वाढत जात असणे, या मातामृत्यूंमध्ये आर्थिक व सामाजिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील महिलांसह मध्यमवर्गीय महिलांचा समावेश असणे, राज्यातील संपूर्ण आरोग्य सेवा कोलमडल्याने मातांच्या मृत्यूंच्या प्रमाणात वाढ होत जाणे, याबाबत समर्थन या संस्थेने दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी मा.मंत्री सार्वजनिक आरोग्य तसेच संचालक आरोग्य सेवा यांना एक निवेदन सादर करून ही बाब निदर्शनास आणून देणे, मात्र याबाबत कोणतीही कार्यवाही न होणे, परिणामी सर्वसामान्य जनता व विशेषतः महिला वर्गाच्या मनात निर्माण झालेले भीतीचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने ग्रामीण भागातील तसेच मुंबईलगतच्या भागातील आरोग्य केंद्र अधिक सक्षम करण्याची गरज, याबाबत शासनाने तातडीने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

(१२) **प्रा. जोगेन्द्र कवाडे वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **आदिवासी विकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

”पाळा (खामगांव, जि.बुलढाणा) येथील आदिवासी विकास विभागाच्या आश्रमशाळेतील ९० विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या पालकांसह गाव सोडल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस येणे, सदर आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांनीवर अत्याचार झाल्याने येथील शाळेची मान्यता रद्द करण्यात आल्याचे उघडकीस येणे, ३८८ पैकी ९० गावांमध्ये विद्यार्थी व पालक गायब असणे, संपंचाकडून लेखी माहिती घेतली असता विद्यार्थी व पालक त्यांच्या मूळ गावी नसल्याची धक्कादायक माहिती उघडकीस येणे, याबाबत तेथील नागरिकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष व भीतीची भावना, शासनाने याप्रकरणी तातडीने तपास करून त्यावर करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

(१३) **श्री. प्रशांत परिचारक वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **जलसंपदा मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

”सातारा जिल्ह्यातील महादेवाच्या डोंगरातून माण नदीचा उगम होणे, ही नदी सातारा, सांगली, सोलापूर या जिल्ह्यातून वाहते व पंढरपूर येथील भिमा नदीला मिळते या नदीच्या दोन्ही तीरांवरती मंगळवेढा, सांगोला, माण, आटपाडी हे पश्चिम महाराष्ट्रातील कायम दुष्काळी तालुके असणे, या नदीमध्ये २-३ वर्षातून एकदाच पावसाचे पाणी वाहत असून नदीतील वाळूमध्ये क्षाराचे प्रमाण जास्त असणे, या परिसरातील बोर, विहिरी यांना खारे पाणी जास्त असणे, यामुळे नदीकाठच्या गावांना भीषण टंचाईला सामोरे जावे लागणे, शेतीला व पिण्यासाठी गोडे पाणी उपलब्ध न होणे, यामुळे अनेक गावांना भीषण पाणीटंचाईला सामोरे जावे लागत असल्याने स्थलांतराचे प्रमाण वाढणे, या नदीपात्रामध्ये बांधलेल्या कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधा-यांमध्ये उजनी उजवा कालवा कि.मी. ९१ पंढरपूर येथून तसेच टेंभू उपसा

सिंचन योजना आटपाडी येथून तालुक्याला पाणी सोडणे शक्य असणे, परिणामी, माण नदीवरील बंधा-याजवळच्या नदीकाठच्या शेतक-यांना, जनावरांना, नागरीकांना पाण्याची उपलब्धता होऊ शकणे, परिणामी, लोकांचे आर्थिक उत्पन्नाचे स्त्रोत निर्माण होण्यास मदत होणे, त्यामुळे नागरिकांचे स्थलांतराचे प्रमाण कमी होण्यास मदत होणे आणि टँकरद्वारे पिण्याचे पाणी पोहचविण्यासाठी शासनाचा होणारा खर्च कमी होण्यास मदत होणे, तसेच, या सर्व बाबींच्या पाणी वाटप समितीमध्ये पाणी सोडण्याचे नियोजन करणे, यासाठी पंढरपूर मंगळवेढा येथील शेतक-यांकडून माण नदीला कालव्याचा दर्जा देण्याची मागणी सातत्याने होत असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : (क) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची "आठवी" व "नववी" यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

(ख) तारांकित प्रश्नाची अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

कृषी आणि फलोत्पादन मंत्री : "राहुरी (जि.अहमदनगर) येथील महात्मा फुले कृषि विद्यापीठात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क माफ करण्याबाबत" या विषयावरील श्रीमती विद्या चव्हाण व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक २१८९८ ला दिनांक १९ जुलै, २०१६ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे.

(१) परिवहन मंत्री : "कोकण रेल्वे महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवालासह" सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्री : "विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाची सन २०१०-२०११ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत योजनांसाठी वैधानिक विकास मंडळनिहाय नियतव्यय व खर्चाची योजनानिहाय सुधारित माहिती" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : विधानपरिषदेने संमत केलेल्या विधेयकाला विधानसभेची संमती मिळाल्याचे जाहीर करण्यात येईल.

चार : "अनुसूचित जाती कल्याण समितीचा "सहावा" अहवाल सादर करणे."

पाच : विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवणे.

(१) **अॅड. रामहरी रुपनवर, वि.प.स. :** (क) "राज्यात मानवी हक्क न्यायालय स्थापन करण्याबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "लोहारा, यवतमाळ येथील राष्ट्रीय पेयजल योजनेअंतर्गत पाणीपुरवठा योजनेबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.

- (ग) "वैद्यनगर सिंधी कॉलनी, आर्णि रोड, यवतमाळ मधील विस्थापित लोकांचे पुनर्वसन करताना दिलेल्या भूखंडातील सत्ता प्रकार ब-२ चे वर्ग अ-१ मध्ये भोगवटादार म्हणून नोंद घेण्याबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) "मौजा कुंभारकिन्ही/मांगकिन्ही ता.दारव्हा, जि. यवतमाळ येथील शेतकऱ्यांना कुंभारकिन्ही प्रकल्प (१९९५) अंतर्गत संपादित शेतजमिनीचा वाढीव मोबदला मिळणेबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ङ) "मौजे अकिवाट (ता.शिरोळ, जि.कोल्हापूर) येथील शेतकऱ्यांना गायरान शेतजमीन कायम नियमानुकूल करून देणेबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.
- (च) "अपंग गुणवत्ताधारक क्रीडापटू यांना ५% राखीव नोकऱ्यांतर्गत लाभ मिळणेबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.

- (२) श्री.गोपीकिसन बाजोरिया, वि.प.स. : "अकोला शिवणी विमानतळाच्या धावपट्टीच्या विस्तारीकरणासंदर्भात" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.
- (३) श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. : "मुंबई-गोवा महामार्गाच्या चौपदरीकरणासाठी महामार्गालगतच्या सर्व्हे नंबरच्या हिश्यापुरताच खरेदी - विक्रीसाठी वाढीव दराने मुद्रांक शुल्क आकारणेबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.

सहा : म.वि.प.नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने - असल्यास.

सात : (क) लक्षवेधी सूचने संदर्भातील अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवणे -

मुख्यमंत्री

: "नाशिक जिल्ह्यातील आदिवासी आश्रम शाळांमधील लैंगिक अत्याचाराच्या तक्रारीबाबत" या विषयावरील श्री. नारायण राणे व इतर वि.प.स. यांनी दिनांक १४ डिसेंबर, २०१६ रोजी उपस्थित केलेल्या नियम १०१ अन्वये लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेच्यावेळी श्री.जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी मांडलेल्या औचित्याच्या मुद्द्याबाबतची अधिक माहिती" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) लक्षवेधी सूचनेवरील निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे - (जोडपत्र पहावे.)

आठ : म.वि.प. नियम १०१ - अ अन्वये विशेष उल्लेख - (असल्यास).

- मध्यंतर -

नऊ : शासकीय विधेयके -

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) निधी (निरसन) विधेयक, २०१६"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) निधी (निरसन) विधेयक, २०१६ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतित्वृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) उद्योग मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, वि.प.स.

(५) श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स.

(६) अॅड.निरंजन डावखरे, वि.प.स.

(७) श्री.अमरसिंह पंडित, वि.प.स.

(८) डॉ.नीलम गोप्ते, वि.प.स.

(९) श्री.जयंत पाटील, वि.प.स.

(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(२) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४८ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (पाचवी सुधारणा) विधेयक, २०१६"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४८ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (पाचवी सुधारणा) विधेयक, २०१६ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतित्वृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) महसूल मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) अॅड.राहुल नार्वेकर, वि.प.स.

(५) श्री.संजय दत्त, वि.प.स.

(६) श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स.

(७) श्री.जयंत पाटील, वि.प.स.

(८) डॉ.नीलम गोप्ते, वि.प.स.

(९) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.

(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(३) "सन २०१६ चे वि.स.वि.क्रमांक ५४ - महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन)(सुधारणा) विधेयक, २०१६"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१६ चे वि.स.वि.क्रमांक ५४ - महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी

व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन)(सुधारणा) विधेयक, २०१६ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतितुल्य दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (१) उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री. (२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.
- (३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. (४) श्री.नारायण राणे, वि.प.स.
- (५) अॅड.निरंजन डावखरे, वि.प.स. (६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.
- (७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. (८) डॉ.नीलम गोहरे, वि.प.स.
- (९) श्री.कपिल पाटील, वि.प.स. (१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.

(४) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ५८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(५) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ५९ - महाराष्ट्र निरसन (द्वितीय) विधेयक, २०१६"

(ख) विधानसभेने संमत केल्यास - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ५३ - डॉ.विश्वनाथ कराड एमआयटी विश्वशांती विद्यापीठ विधेयक, २०१६"

(२) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ६३ - महाराष्ट्र विधानपरिषद (सभापती व उप सभापती) आणि महाराष्ट्र विधानसभा (अध्यक्ष व उपाध्यक्ष) यांचे वेतन व भत्ते, महाराष्ट्र मंत्र्यांचे वेतन व भत्ते, महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या सदस्यांचे वेतन व भत्ते आणि महाराष्ट्र विधानमंडळातील विरोधी पक्ष नेत्यांची वेतने व भत्ते (सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(३) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ६४ - महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(ग) विधानसभेने सुधारणांसह दुसऱ्यांदा संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक २६ - महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(२) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक २७ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(३) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण विधेयक, २०१६"

(४) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक २५ - महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(५) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक २८ - मुंबई महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१६"

(६) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक २४ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व

विनियमन)(सुधारणा) विधेयक, २०१६"

दहा : (शुक्रवार, दिनांक १६ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प.नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव) -

सर्वश्री. धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनिल तटकरे, नारायण राणे, जयंत पाटील, हेमंत टकले, संजय दत्त, अमरसिंह पंडित, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, सतीश चव्हाण, अनिल भोसले, जनार्दन चांदूरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री.नरेंद्र पाटील, रामहरी रुपनवर, ख्वाजा बेग, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री.प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अब्दुल्लाखान दुरानी, आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, अॅड. जयदेव गायकवाड, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री.अमरनाथ राजूरकर, मोहनराव कदम, अमरिशभाई पटेल, चंद्रकांत रघुवंशी, सुभाष झांबड, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, वि.प.स. यांचा म.वि.प.नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव - (मंत्र्यांचे उत्तर) -

"महाराष्ट्राची उपराजधानी असलेल्या नागपूर, विदर्भासह संपूर्ण राज्यात कायदा व सुव्यवस्थेची गंभीर परिस्थिती निर्माण झालेली असणे, महिला, अल्पवयीन मुली व आदिवासी मुलींवर बलात्कार, अत्याचाराच्या घटना वाढणे, यामुळे महिला आणि विद्यार्थीनींमध्ये असुरक्षितता आणि दहशतीचे वातावरण पसरणे, महिला अत्याचाराच्या घटनांच्या तपासामध्ये पोलीसांवर राजकीय दबाव वाढत असल्यामुळे पोलीस तपासाबाबत जनतेत संशयाचे वातावरण पसरणे, खुनांच्या घटनात वाढ झालेली असणे, नागपूर शहरातील बिघडलेल्या कायदा व सुव्यवस्थेच्या वाढत्या घटनांमुळे या शहराची क्राईम कॅपीटल अशी ओळख निर्माण होणे, राष्ट्रीय गुन्हे नोंदणी विभागाने सन २०१५ चा गुन्हा नोंदणी अहवाल नुकताच प्रसिध्द करणे, राज्यात महिला विनयभंग व त्यांच्या सुरक्षिततेबाबत या अहवालात चिंता व्यक्त करणे, मंत्रिमंडळातील ज्येष्ठ मंत्री जाहीरपणे गुंडगिरी, दहशतीचे समर्थन करून राजकीय दबावापोटी हद्दपार करण्याच्या धमक्या देणे, अनेक आमदार आणि त्यांचे नातेवाईक त्यांच्याकडून वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्यांना मारहाण आणि धमकावण्याचे प्रकार खुलेआम होणे, जालना जिल्ह्यातील बदनापूर पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक विद्यानंद काळे यांनी सत्ताधारी आमदारांच्या दबावामुळे आत्महत्येचा प्रयत्न करणे, यामुळे पोलीस दलातील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांचे मनोर्ध्व खचणे, पोलीसांवरील हल्ल्यांमध्ये लक्षणीय वाढ झाल्यामुळे त्याचा कायदा सुव्यवस्थेवर मोठा परिणाम होणे, राज्यात सायबर गुन्हे, बलात्कार, चोऱ्या, विनयभंग, खून आदी गुन्ह्यांमध्ये प्रचंड वाढ होणे, अंमली पदार्थांच्या तस्करी आणि व्यापारामध्ये मोठ्याप्रमाणावर वाढ होणे, अंमली पदार्थांच्या व्यापारासंदर्भात प्रतिबंध व सनियंत्रणाची जबाबदारी असलेल्या यंत्रणांची अंमली पदार्थांचा व्यापार करणाऱ्यांशी संगनमत असणे, यापूर्वी अंमली पदार्थांच्या तस्करीत स्वतः पोलीस यंत्रणा कार्यरत असल्याच्या बाबी उघडकीस आलेल्या असणे, यापूर्वीच्या अंमली पदार्थांच्या तपासात जाणीवपूर्वक त्रुटी ठेवल्याने आरोपी मोकाट सुटल्याची उदाहरणे असणे, ठाणे पोलीसांनी पकडलेल्या एका प्रकरणाच्या तपासावरून एव्हॉन लाईफ सायन्सेस या कंपनीवर छपा टाकणे, आंतरराष्ट्रीय बाजारात २ हजार कोटी रुपये इतकी किंमत असलेला अंमली पदार्थांचा साठा पकडण्यात येणे, याप्रकरणी देखील संबंधित अधिकाऱ्यांवर

कारवाई करण्यास चाल-ढकल करण्यात येणे, गुन्हेगारांवर जरब बसविण्यासाठी पोलीस प्रशासनाला आलेले अपयश, राज्यात पोलीस प्रशासनात मोठ्या प्रमाणावर रिक्त जागा असणे, वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्यांसह इतर अधिकाऱ्यांच्या सातत्याने होणाऱ्या अनियमित बदल्यांमुळे कर्मचारी व अधिकारी त्रस्त असणे, यामुळे पोलीस प्रशासनात बेबंदशाही पसरणे, नोटाबंदीच्या निर्णयानंतर राज्यातील सर्व बँका, एटीएमच्या बाहेर लागणाऱ्या रांगामध्ये उभे राहिलेल्या नागरिकांचे होणारे मृत्यू, त्यामुळे कायदा व सुव्यवस्थेचा निर्माण होऊ शकणारा गंभीर प्रश्न, यामुळे राज्यातील सर्वसामान्य जनतेमध्ये असुरक्षिततेची भावना वाढत असणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

अकरा : (शुक्रवार, दिनांक १६ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) - (अनुक्रमांक (क) ते (घ)) -

(क) सर्वश्री.धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनिल तटकरे, नारायण राणे, जयंत पाटील, हेमंत टकले, संजय दत्त, अमरसिंह पंडित, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, सतिश चव्हाण, अनिल भोसले, अॅड.जनार्दन चांदुरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री. नरेंद्र पाटील, रामहरी रुपनवर, ख्वाजा बेग, जयवंतराव जाधव, श्रीमती हुस्नबानु खलिफे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री.प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते, अब्दुल्लाखान दुराणी, आनंद ठाकुर अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.जयदेव गायकवाड, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री. रामहरी रुपनवर, अमरनाथ राजूरकर, मोहनराव कदम, अमरिशभाई पटेल, चंद्रकांत रघुवंशी, सुभाष झाबंड, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव - (चर्चा पुढे सुरू व मंत्र्यांचे उत्तर) -

"राज्यात प्रामुख्याने बहुसंख्येने आणि शेतीवर अवलंबून असलेल्या मराठा समाजाची शैक्षणिक व आर्थिक स्थिती कमालीची खालावलेली असणे, राज्यात सातत्याने पडत असलेल्या दुष्काळामुळे प्रामुख्याने शेतीवर अवलंबून असलेला हा समाज स्थित्यंतराच्या प्रक्रियेतून जात असणे, समाजातील युवकांना उच्च शिक्षण तसेच नोकरीची संधी उपलब्ध न होणे, आरक्षण नसल्यामुळे अनेक विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक संधी गमाविण्याची वेळ येणे, त्यामुळे त्यांच्या बेरोजगारीच्या प्रश्नाने गंभीर स्वरूप धारण केलेले असणे, यामुळे मराठा समाजाच्या युवकांमध्ये नैराश्य व संतापाची भावना निर्माण होणे, या पार्श्वभूमीवर राज्याच्या जिल्ह्याजिल्ह्यात मराठा समाजाचे आरक्षणासह विविध मागण्यांसाठी अतिशय शिस्तबद्ध पद्धतीने लाखोंच्या संख्येने मूक मोर्चे निघत असणे, मोर्चात युवक, युवती, महिला व ज्येष्ठ नागरिकांची संख्या लक्षणीय असणे, मोर्चाच्या प्रतिनिधींकडून जिल्हाधिकाऱ्यांमार्फत शासनाकडे मागण्यांचे स्वयंस्पष्ट निवेदन सादर होऊन त्यावर शासनाकडून तातडीची कार्यवाही न होणे, राज्यातील सर्वात मोठा समाज घटक स्वतःच्या न्यायहक्कासाठी शांततेच्या मार्गाने आंदोलने करीत असताना सरकारकडून त्याची कोणतीही दखल घेण्यात न येणे, त्याचबरोबर मुस्लिम, धनगर, लिंगायत समाजाने आरक्षणाच्या मागणीसाठी राज्यभर तीव्र आंदोलन छेडणे, त्यामुळे या सर्व समाजात निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, राज्यातील मराठा व मुस्लिम समाजाला यापूर्वीच्या आघाडी शासनाने लागू केलेले आरक्षण पुर्ववत लागू करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनेकडे शासनाने केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष व हलगर्जीपणा, मराठा, मुस्लिम व धनगर समाजाला शैक्षणिक आरक्षणासह

त्यांच्या इतर मागण्यांबाबतही निर्णय घेण्यासाठी करावयाची कार्यवाही."

- (ख) **श्री.प्रविण दरेकर**, डॉ.नीलम गोन्हे, विनायक मेटे, श्रीमती स्मिता वाघ, सर्वश्री.गोपीकिसन बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकूर, रविंद्र फाटक, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गिरीश व्यास, प्रशांत परिचारक, डॉ.अपूर्व हिरे, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव - (चर्चा पुढे सुरू व मंत्र्यांचे उत्तर) -

"महाराष्ट्रामध्ये बहुसंख्येने असणाऱ्या मराठा समाजाची अनेक वर्षांपासून आरक्षणाची मागणी असणे, परंतु या मागणीकडे सातत्याने दुर्लक्ष होणे, मराठा समाजाला १६ टक्के आरक्षण देण्याच्या निर्णयाला उच्च न्यायालयात स्थगिती मिळणे, उच्च न्यायालयात मराठा आरक्षणाची बाजू भक्कमपणे मांडण्यासाठी पुरावे व सांख्यिकी माहिती गोळा करण्यासाठी मराठा आरक्षण समिती गठीत करणे, महाराष्ट्रभर जिल्ह्या-जिल्ह्यात मराठा समाजाचे प्रचंड शांततापूर्ण, शिस्तबद्ध, मूक क्रांती मोर्चे निघणे, प्रस्थापित मराठा नेतृत्वाकडून झालेल्या अन्यायाविरोधातील आपल्या भावना ह्या मोर्च्यातून व्यक्त होणे, राज्य शासनाने आर्थिकदृष्ट्या मागास वर्गाची उत्पन्न मर्यादा ६ लाखापर्यंत वाढविली असणे, तसेच सर्व आर्थिक दुर्बल घटकांसाठी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना व डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतीगृह निर्वाह भत्ता योजना सुरू करणे, याशिवाय अण्णासाहेब पाटील महामंडळाच्या माध्यमातून स्वयंरोजगाराच्या संधी निर्माण करणे, कोपर्डी प्रकरणातील अत्याचार लक्षात घेता सदर प्रकरण जलदगतीने न्यायालयात चालवून पिडीत महिलेला न्याय देण्याचा प्रयत्न करणे, मराठा समाजाच्या भावना लक्षात घेऊन शासनाने सुरू केलेल्या योजना व त्यावरील जनतेची असणारी प्रतिक्रिया विचारात घेण्यात यावी."

- (ग) **डॉ.नीलम गोन्हे**, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गोपिकिसन बाजोरिया, गिरीशचंद्र व्यास, अॅड.अनिल परब, मितेश भांगडिया, रविंद्र फाटक, डॉ.परिणय फुके, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रविण दरेकर, तानाजी सावंत, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव

-

"विदर्भातील जलसंपदाचे अपूर्ण प्रकल्प, अनुशेषांतर्गत प्रकल्प, झुडपी जंगलामुळे अडलेले प्रकल्प कार्यान्वित करण्यासाठी पर्यावरणदृष्ट्या असलेले अडसर दूर करणे,भूसंपादन व पुनर्वसनाच्या कामाची गती वाढवून पुरेसा निधी उपलब्ध करणे, जलवितरण व लाभक्षेत्र विकास अंतर्गत प्रत्येक महामंडळात स्वतंत्र यंत्रणा निर्माण करणे, कालव्यापेवजी पाईपलाईनने सिंचन करणे, सर्व प्रकल्पांना सुप्रमा घेणे, पाणी वापर संस्था, उपसा सिंचन संस्था बळकट करून शेतकऱ्यांना जलसक्षम करणे, पिण्याचे पाणी, औद्योगिक व कृषी वापराचे पाणी यांचे नियोजन करणे, गोदावरी व तापी खोरे जलनियोजन आराखडा तयार करणे, वैनगंगा व नळगंगा जोडप्रकल्प आणि कन्हान-वर्धा बोगद्याद्वारे नदीजोड प्रकल्पाचा अभ्यास करून ते तातडीने कार्यान्वित करणे, नागपूरातील मेट्रो रेल्वे व मिहान प्रकल्पाच्या कामातील प्रगती, विदर्भातील नगरपालिकांना हगणदारीमुक्त करणे, भुयारी गटार योजना, भूपृष्ठावरील पेयजल व्यवस्थापन, अंतर्गत रस्ते विकास, खुल्या जागा व विकास क्षेत्रामधील जागा संरक्षित करणे, उद्यान निर्मिती व नदी परिसर यांचा विकास करून स्मार्ट शहर करण्याकडे शासनाचा असलेला रोख, पंतप्रधान आवास योजना 'ब' व 'क' वर्ग नगरपालिका क्षेत्रामध्ये कार्यान्वित करणे, वन पर्यटन उद्यान, जंगल सफारी, वन संशोधन, बांबू व वन उत्पादनामधून रोजगार निर्मिती

करण्यात शासनाने अग्रेसर राहणे, मुंबईतील उपकरप्राप्त व मोडकळीस आलेल्या इमारतींचा पुनर्विकास जलद गतीने करण्याच्या दृष्टीने प्रशासनिक व तांत्रिक मंजूरीचे निकष सुलभ व शिथिल करण्याची आवश्यकता, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान परिसरातील झोपडपट्टीधारकांचे स्थलांतर करून तेथील जमिनीचे भूसंपादन व तेथील सर्व्हे नं. २३९ वरील जमिनीची पुनर्मोजणी करण्याबाबत लोकप्रतिनिधी व स्वयंसेवी संस्थांकडून होत असलेली मागणी, आरे वसाहतीतील आदिवासी व पात्र झोपडपट्टीधारकांची समस्या व त्यांचे पुनर्वसन, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

(घ) **सर्वश्री. सतेज ऊर्फ बंटी पाटील**, धनजय मुंडे, अॅड. रामहरी रुपनवर, सर्वश्री. सुनील तटकरे, सतिश चव्हाण, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री. जयंत पाटील, आनंदराव पाटील, हेमंत टकले, चंद्रकांत रघुवंशी, अमरसिंह पंडित, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री. कपिल पाटील, हरिसिंग राठोड, सतिश चव्हाण, सुभाष झांबड, अनिल भोसले, अब्दुल्लाखान दुर्राणी, खवाजा बेग, प्रकाश गजभिये, जयवंतराव जाधव, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री. रामराव वडकुते, नरेंद्र पाटील, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव -**

"राज्यातील पश्चिम महाराष्ट्र, विदर्भ, मराठवाडा, कोकण व खान्देश या विभागात केळकर समितीने सुचविलेल्या शिफारशीनुसार मागील दोन वर्षांपासून निधीअभावी विकासाची कामे करण्यात आलेली नसल्याने निर्माण झालेला प्रादेशिक असमतोल, विकासाच्या कामांना बसलेली खीळ, केंद्र शासनाच्या नोट बंदीच्या निर्णयामुळे राज्यात मोठ्याप्रमाणात वाढलेली महागाई, त्यातच राज्य शासनाच्या अनेक मंत्र्यांवर झालेले भ्रष्टाचाराचे आरोप, त्यामुळे शासकीय कामात व धोरणात्मक निर्णयात होत असलेली दिरंगाई, शासनाने घेतलेल्या अन्यायी वीज दरवाढीच्या निर्णयामुळे मोठ्याप्रमाणात उद्योग अडचणीत येऊन औद्योगिक क्षेत्रात होत असलेली पीछेहाट, त्यामुळे वाढलेले बेकारीचे प्रमाण, तसेच कृषी पंपाच्या वीज जोडणीचे अनेक प्रस्ताव प्रलंबित असल्याने पाण्याची उपलब्धता असतानाही शेतकऱ्यांना शेतीसाठी पाणी न मिळणे, राज्यात अतिवृष्टीमुळे खरीप पिकांचे मोठ्याप्रमाणात नुकसान होऊनही नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना अद्याप कोणतीही मदत न मिळणे, सन २०१५ मध्ये खरीप पिकांच्या झालेल्या नुकसानामुळे कापूस व सोयाबीन पिकांच्या नुकसानीबाबतही शासनाने अद्याप शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत न करणे, औरंगाबाद येथे झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीनंतर मोठ्या पॅकेजची घोषणा होऊनही अद्याप यावर कोणतीही अंमलबजावणी शासनाकडून करण्यात न येणे, उच्च न्यायालयाचे खंडपीठ पश्चिम महाराष्ट्रात अद्यापही स्थापन करण्यात न आल्याने न्यायालयीन कामांसाठी जनतेला होणारा मनःस्ताप, पश्चिम महाराष्ट्रातील टॅम्बू, ताकारी व म्हैसाळ इत्यादीसह राज्यातील अनेक जलसिंचन प्रकल्प निधीअभावी बंद पडणे, मागील दोन वर्षांत शासनाने घेतलेल्या चुकीच्या निर्णयामुळे व निष्क्रिय प्रशासनामुळे राज्य विविध क्षेत्रामध्ये पिछाडीवर गेल्याने राज्यातील सर्वसामान्य जनतेत पसरलेली तीव्र असंतोषाची भावना, याबाबत शासनाने सखोल विचार करून करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

असुधारित प्रत

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १६ डिसेंबर, २०१६.

उत्तमसिंग चव्हाण,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.